

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményi csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Nyomoruság.

Hogy az élet mostanában nem valami rózsaszirmokra veti az emberek ágyait, — nagyon kevesekét kivéve — azt a legkisebb gyerek is tudja és érzi. A mit egy pár évvel ezelőtt lekicsinyelve fitymáltunk, annak most gyakran örülünk, ha egyáltalában jut belőle.

Most sok dolgot nélkülözni kénytelen az is, a kinek van miből megélni, az meg, a kinek nincs állandó jövedelemforrása, vagy hivatala, gyakran nyomorog, éheznek, mert a betevő falatot sem igen tudja rendesen megszerezni magának és családjának.

A nyomasztó pénzviszonyok hatása alatt a gyárak és vállalatok bukhatnak vagy szűkebbre vonják a munkakört és a keze munkája után élő ember sokszor várhat, míg munkát tud szerezni.

A gazdasági élet nyomorusága kétségbeejtő jelenségeket vet felszínre. A munkanélküliség tömegnyomort idéz elő s a tömegnyomoruság előrevetett árnyai elől a munkanélkül maradt munkások egyelőre tömegesen akarnak kivándorolni.

Nemrég történt, hogy Nagyváradon a munkátlank nagy csapatban keresték föl a rendőrkapitányt: eszközölné ki a kivándorlási tilalom fölfüggesztését, hogy ha itthon nem tudnak munkát kapni, elmehessenek olyan helyekre, ahol munkára alkalom, megélhetésre kereset kínálkozik. Miután kérésüknek a kapitány nem tehetett eleget, a fiatal munkások katonai szolgálatra jelentkeztek, mert ott legalább nem kell koplalniok, mint a polgári életben, ahol nincs most keresetük. Ilyen módon 150 munkáslegényt besoroztak katonának.

Az idők jele és pedig nagyon szomorú jele biz' az, ha nálunk a nyomoruság már arra kényszeríti a fiatalságot,

hogy munka hiányában csapjanak föl katonáknak.

Hasonló esetekért nem kell nagyon messzire mennünk. Nálunk is vannak olyan esetek, hogy a jó és képzett munkás ember a mozgósítás miatt elvesztette jól jövedelmező foglalkozását és mire visszatért, már nem tudott munkát kapni, mert a gazdasági helyzet azóta sokkal rosszabb lett. Most kezébe venné a vándorbotot, de nem kap utlevelet, itthon pedig nincs miből megélnie.

Mások egyszerűen úgy segítenek a bajon, hogy százféle furfanggal kijátszák a határrendőrség éberségét és átszöknek a határon ott, ahol lehet.

Sőt még gazdálkodó ember is akad, a ki a rosszabbra fordult viszonyok elől szívesen kiszöknék a határokon, ha valami rokoni kötelesség nem tartaná őt ideig-óráig itthon.

Ezek a jelenségek nagyon is megdöbbenetők és ha nem tudnak rajtuk gyökeresebben segíteni: nem sok idő múlva igen nagy bajok kútforrásaivá válhatnak.

Mert az elméleti elégedetlenkedést izgatások okozhatják és azokon könnyebb segíteni az izgatók megfékezésével vagy eltávolításával; de mikor a nyomoruság hangosan beszél és egyelőre munkát és kenyeret kér, azon minden rendelkezésre álló erővel segíteni kell; másként a tömegnyomoruság olyan elkeseredett forradalommal növekedhetik, a melynek pusztításait megakadályozni többé nem lehet.

Nálunk még nincs olyan sűrű népesség itt a mi vármegyénkben, hogy az emberek ne tudnának egymástól megélni, sőt az éppen beveződött vasutépítési és csatornázási munkálatok más vidékek sűrű és szorgalmas népességének is juttattak két éven át nálunk munkát. Ennek dacára mégis azt tapasztaltuk, hogy a mi népünk is igyekezett utilaput kötni

a talpa alá és elmenni a tengeren túlra, a hol mint mondják, a valódi demokrácia áldásai és a hatóságok kötelesség-érzete olyan állapotokat teremt, a mik nálunk talán félszázad múlva sem következnek be.

Volt alkalmunk nem régen hosszabbban beszélgetni egy bérletből élő, szorgalmas tagjával a föld népének, a ki egyszer már körüljárta a földet s éveig élt a tengeren túl. Elbeszélte, hogyan élt ott szorgalma után csaknem uri módon és hogyan tengeti életét itthon nagy erőlködéssel, hogyan megy lassanként tönkre szerzeménye, mert a határban nem tud bérletet kapni.

At is mennék én a határon, akárhányan őrzik is, — így végezte beszédét — ha nem kellene öreg anyánkról gondoskodnom, mert őt nem vihetjük magunkkal, sem koldusbottal nem hagyhatjuk itthon!

Ez egy lap az életből, nem a papírra írva cifra szavakkal, de nagyon sokat tanulhatunk belőle. Elsősorban azt, hogy nem elég a népet fűtött szobák ablakából nézni és paragrafusok sánczai mögött igazgatni, hanem odakünn is meg kell ismerni az ő baját, nyomoruságát.

Segíteni kell rajta addig, míg csak munkát kér és a munkáért kenyeret, mert a tömegnyomoruság elkeseredett szava már az égbe kiált.

Vármegyei rendes téli közgyűlés.

1909—1913. szám.

Hirdetmény.

A szabályrendeletileg megállapított téli negyedéves közgyűlés határidejéül Főispán ur öméltsággal egyetértőleg f. évi **december hó 29-ik** napjának d. e. 10 órája, — szükség esetén folytatólag 30-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszom-

Karácsonyi, ujévi és menyasszonyi ajándékok

dús választékban **LESZÁLLITOTT ÁRAK** mellett kaphatók:

Valaszky Rezső óra-, ékszer- és látszer **Rimaszombatban.**

(FIÓK-ÜZLET FÜLEKEN)

(FIÓK-ÜZLET FÜLEKEN.)

Ajándéktárgyak már 1 koronától feljebb! — Törödek-aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron váltom be készpénzért vagy becserelem divatos ékszerekért, órákért stb.

Nagy raktár gramofon és lemezekben.

batba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetett ki.

Midőn erről a közönséget ezennel értesitem és a vármegye bizottság tagjait megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy a rendes közgyűlés keretében a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait, a nyugdíjazás folytán megüresedett vármegyei tiszti főügyészi; az újból rendszerezett egy szolgabirói és az esetleg még időközben megüresedhetők azon vármegyei tiszti állások választás útján leendő betöltése fogja képezni, a melyekre nézve a pályázati hirdetmények törvényes időben közre hirdetve lesznek; ugyanakkor lesznek betöltendők a vármegyei törvényhatósági bizottságból kilépett és lemondott tagok helyei; s lesznek megalkotandók s illetve kiegészítendőek a többi különböző vármegyei bizottságok is, mint pl. az állandó és központi választmány stb. stb., ezek megtörténte után pedig részletes tárgyalás alá vétetnek a tárgysorozatban közzé teendő közügyek.

Rimaszombat, 1913. november 25.

Lukács, alispán.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága f. hó 4-én délután *Kubinyi Géza* főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melynek első tárgya dr. *Baksay Dezső* vármegyei tiszti alügyész, tb. főügyész nyugdíjazása. A közgyűlés a nyugdíjkezelő választmány javaslata alapján elhatározta, hogy 1914 január 1-től kezdődő hatálylyal dr. *Baksay Dezsőt*, bemutatott orvosi bizonyítvány alapján, nyugdíjazza 12 évi szolgálat után fizetése 44%-ával, vagyis évi 1584 korona nyugdíjjal, s a lakbérnyugdíj kormányhatósági jóváhagyása után még évi 400 koronát fog kapni.

Ezután az alispán elnökle alatt a tornaljai és rimaszombati főszolgabirák és a vármegyei másodfőjegyzőből álló bizottságot küldték ki,

TÁRCZA.

Vásár.

Sáros szekerek, fakó nagykendők, öreg eszmák lepték el a várost reggelre és a főteret zsongó zürzavar lármázta be egész napon át.

A levegő nyirkos, nehezen csapódik le a lehellek gőze azzal a sők szóval együtt, a melynek refrainja a legolcsóbb vásárt hirdeti.

Látszik, hogy ez idén ez az utolsó; minden rozsz portéka együtt van és minden hangos szájdicsérettel keni fényesre, jóra, csak hogy kapósabb legyen.

A parasztpénzekeken ragad az első disznóölés zsiradéka, a bundákon füstös szalonnaszag, az arczokon fagyos, télies dermedet.

Mindenki topog és aprózva lép, hogy a hideget valahogy kirázza magából. Gyors is a vásár, rövid az alku és vagy viszik egyszerre, vagy ott hagyják kedvetlenül a portékát.

A jánosii-uton békésen ácsorognak a kötelesek, a katolikus templom oldalán a csizmadiák, míg a szegélyeken hagymás, zöldseges, virágos kertészek várják a jó szerencsét, amely a mult vásáron meglátogatta őket. De hát ugy látszik az is fázik vagy talán inkább beljebb menekül egy kis melegre, amelyet a földön árulók félig fagyott vizes szellemességei, meg a jó pörkölt maróni meleg szaga mégis csak elevenebbé, barátságosabbá tesznek. Meg aztán sok itt a vásári szabó, akiknek a sátra valóságos bunda és bekecskiállítás; aztán látni erre jó, puhabéllésű süvegeket is, meg öreg mamuskákat egy papucsosnál, amiken mégis csak felmelegszik az ember szeme.

Még az olcsóság is itt hirdeti magát. Olyan szépen éneklő egy nagy orru, rőt szakállas ember kincses deszkaállványa mögött:

melynek feladata az lesz, hogy a helybeli esendő szárnyparancsnok bevonásával a deczember havi rendes közgyűlés elé terjesszék be a katonabeszállásolási szabályrendeletet.

Az esküdtek névjegyzékét összeállító, s a helybeli kir. törvénytörvényeknél működő bizottságba a közgyűlés 12 bizalmi férfit küldött ki, névszerint: *Baksay József*, *Czinke István*, *Farkas Zoltán*, *Gyürky Pál*, dr. *Kármán Aladár*, *Medveczky Sándor*, *Marikovszky Géza*, dr. *Ráróssy Gyula*, K. *Szabó József*, *Samarjay János*, *Szabó Elemér* és *Széman Endre* megyebizottsági tagokat.

A garamvölgyi állatorvosi, szolgabirói és járásorvosi lakás ügyében a közgyűlés megbízta *Lukács Géza* alispánt, hogy szálljon ki a helyszínére s Nándorvölgyön vagy környékén alkalmas helyiség kijelölése iránt érdeklődjék.

Még a folyó év végén tartandó városi képviselőtestületi tagválasztásokra jelölte ki a közgyűlés az elnököket. Rozsnyón: *Nagy Elemér*, Dobsinán: *Benedikti Kálmán*, Jolsván: *Kuna Aurél*, Nagyróczen: dr. *Mihalik Ábris*, Rimaszombatban: *Medveczky Sándor* fogja vezetni a választásokat.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Szociális állapotaink.

(Deme Károly „Magyarország helyzete és az európai népek harca“ cz. könyvéből.)

Tudvalevő dolog, hogy boldogulásunknak alapfeltétele a társadalmi rend. E nélkül hiábavaló minden igyekezetünk, mert ezélt nem érhetünk vele: haszontalan valami a jog, béna és tehetetlen az igazság, értéktelen a kötelességteljesítés, a becsület és minden erény. Társadalmi rend nélkül nincs vagyon, nincs megelégedés és boldogság, nincs öröm. A társadalmi rendnek megteremtése és fentartása tehát önmagával szemben is elsőrendű kötelessége minden egyes embernek, kötelessége az államnak és az egész emberi társadalomnak. A velünk született gyarlóságok, illetőleg a gyarlóságokból eredő gonoszság miatt azonban sokszor megfélekedünk ezen kötelességünk körül és

Hét, hét az ára, szabott ára hét,
Itt a Móriéz, itt a Móriéz,
Hét, darabja hét.

Mire persze rögtön akad konkurrens, magasra nyújtja T alakú alkotmányát, amelyen szörös majomképi babák ugrálnak:

— Itt a Móriéz, itt a Móriéz!

Alig figyel ide a nép, már felhangzik amodább valami éies, csodákat keltő kiáltás:

— Há-á-á-á-á...!

Mindenki arra tolong és elbámul a borostás képű kékre zöldre váló legényen, aki még mindig győzi hanggal:

— . . . á-á-á a . . .!

Végre aztán általános meglepetésre kivágja a titkot:

— Három box egy hatos!

Csalódottan kanyarodnak a vásznosok felé. Ezek a földön tartják a jó gyári portékát, a melyek mellett szerényen huzódik meg itt-ott egy-egy paraszti néne a maga szött, durva végvásznával. Ezek a vásznosok utánuk is kiabálnak a kuncsaftoknak és úgy dőlnek az otromba méter rudra, mint valami csatára intező generális. Sőt egyikük azt is tudtára adja a járókelő népnek:

— Jól megmértem, meg is szerzem!

Közben a magányos emberek ugyancsak körülfigognak egy asztalt, amely tele van finom, gyöngyház késekkel, ezüst órákkal, kiabálja is ám a ravaszkepű:

— Megállj János, itt a János, kinek kell 25 krajczárért 10 forint?

Persze van is érdeklődés a játéka körül, amelyen egy golyóval csak el kell hátulról ütteni a babát és 20 koronát vagy ezüst órát tehet zsebre a szerencsés kezű ember. Sőt olyan barátságos a pasas, hogy ingyen megengedi a próbát, amelyen mindenkinek sikerül a babaütetés, de hát a szerencse olyan furcsa, hogy

olyanokat teszünk, amik által összeütközésbe jutunk a társadalmi renddel, vagy legalább is annak feltételeivel. Így keletkeznek a társadalmi bajok, melyek a rend fenntartását megnehezítvén, felfordulást, nyomort és szenvedést hoznak az emberiségre.

A társadalmi bajok nem kapcsolódnak külön valamely nemzet életéhez, hanem a műveltségi viszonyokkal karöltve általánosságban, ugyszólván mint nemzetközi bajok, jelennek meg. Romboló hatásuk azonban nem mindenütt egyforma, mert a politikailag rendezett viszonyok között élő népeknél kevesebb kárt okozhatnak, mint azoknál, amelyeknél politikai természetű bajokra találunk és azokkal egyesülve éreztetetik hatásukat.

Ilyen e tekintetben Magyarország is, ahol a vallástalanság, a szocialisták kompolitizmusának és kommunizmusának elvei segítő társakra találunk a nemzetiségi izgatásokban, gazdasági bajainkban és pártoskodó természetünkben. Eből kifolyólag azoknak a módoknak és eszközöknek, melyekkel a társadalmi bajok ellen védekezünk, okozati összefüggésben kell lenniük politikai ténykedésünkkel és egymást áthatva, egymást támogatva kell érvényesülniük.

Ha szemügyre vesszük a magyar társadalom életműködéseit, bizony sok oly jelenség tárul fel előttünk, mely elsomorít s aggódva kérdezzük önmagunktól, hogy hova jutunk, ha ez az állapot tovább is így marad, ha politikai életünk villongásai közepette társadalmi bajok is sorvasztják a magyar állam életerőit. Mi nem bírjuk el a nagyobb rázkódtatásokat, nekünk tehát nem lenne szabad elbizakodottnak lenniük és könnyelműen ítelnünk meg a helyzetünket. Nekünk ügyeink intézésénél egy pillanatra sem lenne

aztán igazában akárhányat lendít a golyóval, sohasem talál.

A legjobb üzletet a ráadásos papíraszok csinálják, akiknek közös a jelszavuk:

— Van-e még ilyen olcsó papirosos Batyiban?

És be is bizonyosodik, hogy nincs, mert két hatosért virágos levélpapírt, tollat, czeruzát, noteszt, Genovévát, nótáskönyvet, kalendáriumot, csiziot, meg álmoskönyvet ad és ráadásul még olyan érdekes históriákat, mint a Rinaldó Rinaldini meg a „Magyar baka szerb határon“, a „Balkán háboru története“, aztán a „Fekete kéz szövetsége, vagy egy milliomos leány elrablása.“ Ilyet adjon egy idevaló Rábely vagy Lévai!

Nagyszerűen kelnek a kalendáriumok. Vanak is ám egész sátrak és választhat magának a magyar mindenféle fajtát. Kiabálják is ám irtóztatóan:

— A gazdám kiesapott,

A gazdám becsapott,

Hat krajczár

A képes kalendár!

Odább azt kiáltozza valaki:

— Födolog, hogy jó dolog!

A másik meg ezt süviti:

— Két krajczár a levelező-lap.

A harmadik így énekel rekedten:

— Magának irom ezt a levelet, ütért és tizért!

Igy megy ez késő délutánig, amikor ugyan csak tolong a sok pénztelen diák és mosolyog pirosra fagyott orral s elfelejtik a vásár örömeiben a holnapra várható szekundákat

Csak az apró gyerekek hiányoznak, akik színes gömböket vittek még a multkor, papiros túlköt fújtak boldogan és szívták a sifli szivart, amelyen villogott a tüzet imitáló arany papír.

Spenczius.

szabad megfelekednünk arról, hogy Európában minden népnek van valakije, akire szorult helyzetében számíthat, csak nekünk nincs senkink — jóbarátunk, van azonban ezer ellenségünk.

A vallástalanság tünetei — sajnos — minálunk is mind sűrűbben és sűrűbben mutatkoznak. Ez pedig nagy baj, mert ha kihál a lelkekből a vallásos érzület, mely kiegyenlítője azoknak a nagy ellentéteknek, amiket a sors az életben felidéz, mi lesz éltető tüze a reménynek és szeretetnek; mi lesz gyógyító írja a szenvedő léleknek, csillapítója szenvedélyeinknek, mérsékelője vágyainknak? Mi fog az élet nehézségeivel, bajaival szemben kiengesztelni és megnyugtani?

A vallástalanság nyomán burjánzik fel a műveletlen tömegeknél a bűn, mert kihál lelkükből az istenfélelem, mely attól visszatarthatná. A vallástalanság idézi fel a félművelteknél az elégedetlenséget, a szertelen igényeket és a szocializmusnak anarchiára irányuló törekvéseit.

A vallástalanság romboló hatásait fokozzák gazdasági bajaink, amiknek orvoslásáról a politika nagyképszerűködése, üres szalmát cséplő munkája mellett egészen megfelekedtünk.

Ipari érdekeink el vannak hanyagolva. A magyar pénznek milliói a külföldre vándorolnak és gazdagítják ellenségeink közt az idegen iparosokat, a mi iparosaink pedig nyomorognak. Ipari szakiskoláink száma rendkívül csekély. Főuraink ahelyett, hogy vagyonukkal nemzeti missziót teljesítenének; ahelyett hogy gyárakat alapítva a népnek munkát adnának: lóversenyeznek, börséznek és milliókat elkártyáznak. Uri allűrjeikben példájokat követi a középosztály és mindenki más, aki urnak tartja magát. A földmivelő nép kezéből idegen kezébe megy át a magyar föld, a magyar ember pedig vagy idegenbe vándorol ki, hogy megélhessen, vagy pedig idehaza a nemzetiségek szolgárává lesz és ebben az állapotban — védelem nélkül — kénytelen ura kedvéért . . . eloláhosodni.

Erdőink a rablógazdálkodás folytán érvől-évre pusztulnak és beültetésükre nézve kellő gondoskodás nem történik. Hegyeinkben ott hever a sok kincs. Idegeneknek kell jönniök, hogy kiszedjék és magokkal vigyék. Ebben a munkájokban mi is csak kapás napszamosai vagyunk nekik. Folyóvizeink kényök-kedvök szerint garázdálkodnak országszerte; nincs aki megfékezésükre s erejük felhasználására gondoljon. Hajózható csatornáink sincsenek. Ha a magyar gazda azt szeretné, hogy tanuljon a fia gazdálkodást az iskolában is, hiába keres ilyen iskolát, mert Magyarországon gazdasági középiskola, amely a középgazdák gyermekeit a gazdasági pályára nevelhetné, egyáltalában nincsen. Fölös számmal van azonban gazdasági akadémia, amely urakat nevel. Pe-

dig nálunk nem urizáló, hanem munkálkodó gazdák képzésére van szükség.

Kereskedelmünk, iparunk megbízhatóságát és hitelét a buján tenyésztő humbug és svindli rontja le miközöttünk és a külföld előtt.

Közigazgatásunk ezer sebtől vérzik. Városaink vagyonekezelését ázsiai könynyelműség és lelkiismeretlenség jellemzi. Ami ezen a réven a közvagyonból évente elvész, azon épen még egyszer annyi állami népiszkolát lehetne felállítani, mint amennyi jelenleg van. Ily gazdálkodás mellett hiába emelik fel a pótdókat 100 %-ra.

Közügyünk fogyatékos; a társadalmi szükséglettel egyáltalában nem számol és nem vezéreltetni magát magasabb szempontoktól. A középiskolákat dédelgetik. A társadalom azon nagy tömegének középiskolájáért pedig, amely nem a tudományos pályákon és hivatalokban, hanem az ipari, gazdasági és kereskedői pályákon keresi a kenyerét azaz a polgári iskoláért, megalkotásának évétől kezdve mind a mai napig, tehát 45 éven át, semmi sem történt.

Amilyen rideg és gond nélkül a közoktatásügyi vezetés, olyan rideg és üres az iskola szelleme is. Nem csoda tehát, ha a tanár a kötelességteljesítésben megelégszik azzal, ha óráit betartja, az iskolából kilépő ifjúság pedig, ha tízéves találkozt rendez és azon egy nagy murit csap. Amíg iskolába járt, legalább éljenzett és énekelte a Kossuth-nótát levett kalappal; az iskola végeztével azonban elmarad a nóta és a férfiú komoly munkaterén elmaradnak mindazok az eszmék, törekvések, alkotások, amiket nemzeti ügyünk és társadalmi érdekeink szolgálatában tőle vártál.

Kaszinóink társalgótermei üresek; eszmecserére, a közügyek megbeszélésére ott nincs mód és alkalom. Úlj le tehát és kártyázzál te is, vagy fuss, mielőtt ki nem néznek azokból. (Vége köv.)

Visszatekintés.

A községi és körjegyzők legutóbb Budapestén tartott közgyűlése azt a kellemes benyomást tette a jelen voltakra, hogy az a tulhajtott ellenzékesdiség, mely egyik-másik közgazdálkodással foglalkozó lap reklámja, nem pedig a jegyzők státuszának erkölcsi s anyagi érdekében kifejtett agitáció volt, leszámítva azt a három négy okvetetlenkedő alakot, akikkel a nagy nyilvánosság előtt foglalkozni sem méltó, a béke olajága körül csoportosult s az ellenzék értelmiségében ismét megerősödött az összetartás, az együttműködés jótékony érzete s országos egyesületünk elnökének, tragikus végű főjegyzőnk s az eddigi tisztikar nagyrészének újból, egyhangulag történt megválasztása fényesen igazolta az eddigi vezetőség iránti bizalmat s elégtételt adott — a nem is a jegyzői karhoz tartozó elemek támadásaiért — s végeredményben az az álláspont, melyet én az 1912-iki tavaszi közgyűlésen képviseltem, jutott érvényre.

Hogy fizetésrendezésünk már ez évben törvényre vált, abban nagy része van országos

egyesületünk vezetőségének, akik minden kedvező alkalmat megragadtak, hogy ügyünk iránt az erre illetékes kormánykörök érdeklődését folyton ébren tartassák s ha a rendezés nem 1913. január 1-től, hanem csak a jövő év elejétől veszi kezdetét, annak oka nem a vezetőség lanyhaságában, hanem — amint azt már sokan és sok helyen elmondták — finanziaális tekintetekben keresendő.

Országos gyűlésünkön megtudtuk, hogy „Erzsébet Árvaházunk“ jegyzői árvák, özvegyek s szegénysorsu, sok tagu családdal bíró jegyző kartársainkat évente ezrekre menő összegekkel segíteli s e folyó évben gömörmezebeli családok s árvák részére is 600 azaz hatszás korona segélyt adott.

Miből van ezen nemes intézet jövedelme? Egyesületi tagsági díjakból, gyárakkal, czégekkel kötött jutalékos szerződésekből, persely gyűjtések és naptár kiadási vállalat stb. jövedelmekből.

Ez utóbbi ellen megyénkből felszólalás történt, valószínűleg azért, mert ezen vállalat hasznát nem közölték egyesületünkkel; mert hogy hasznának lenni kellett, az kitűnik abból, hogy a jövedelemnek ez ágát az árvaházi igazgatóság ma is kultiválja; — de végre is ha pártolásra ez a vállalat némely helyen igényt nem tarthat is, — de nem is adott okot arra, hogy ezt a segélyforrást csökkentésük, mert minden elmaradt fillérel az árvák nyomora súlyosodik — s minden adott fillér egy könyccseppet törül azokról a sápadt szomorú arcokról, mikre egy kis vigasztalást az Isten kegyelmén kívül csak a mi szeretetteljes könyörületünk deríthet.

Igenis, — erkölcsi kötelességünk ezen árvaházunk jövedelmét, minden tisztességes uton gyarapítani, legyen az naptár-vállalat, gyufareklám, vagy bármi, a mely szolid hasznot ad. — Aki óhajtja, — annak bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok, ha eziránt hozzám fordul.

Megtudtuk közgyűlésünkön, hogy néhai Jászberényi Miklós közhasznu tevékenységét hirdető „Egri tápintézetünk“ részére a magas kormány ugyancsak az elhalt kiváló férfiú közbejárása folytán 60,000 koronát, s most az „Erzsébet“ árvaház 75,000 korona kölcsönt szavazott meg. — A 60,000 koronát négy év alatt kapja a tápintézet, mint építkezési segélyt s így az „Egri“ házuk felépítése s tápintézetünk fenntartása biztosítva van. — A kölcsön megadását Jászberényi személyes ellenségei akarták megakadályozni s leginkább ez hozta fel a munkával halálra gyötört embert gyűlésünkre. A kölcsön sikerült, — de az izgalom a nagybeteg halálát sietette s végzete nem engedte megérni, hogy sikerült munkájának örüljön; bár olyan utóda lenne, aki az ő nyomdokain a megkezdett művet felépíteni s méltóan fejleszteni tudná.

Néhány megyebeli kartársainktól tudjuk, hogy vármegyéjük még a fizetésrendezést sem várva be — a 600 koronás lakbérnyugdíjat — megegyezően szervezte s már ez évben is működött.

Boldog vármegyék! Bizonyára anyagi viszonyaik kedvezőbbek a mienknél.

Ennek dacára megkíséreljük mi is ezen eszmét dülőre vinni s evégből legközelebb választmányi ülést tart egyesületünk, melyre a nem választmányi tagokat is szívesen látjuk.

És most visszatekintek 1878-ra, mikor a fáradságos s nem kevesebb munkát igénylő jegyzői állás bére 400 forint volt s ma 3200 koronával vagyok javadalmazva. Önkénytelenül is hálával telik el lelkem elsősorban a velünk szemben legigazságosabb s munkánkat leginkább méltányoló miniszterelnökünk: gróf Tisza István ur iránt, kinek jóakaratu gondossága volt alapja a ma elért eredményeknek; ő nélküle még talán ma is a régi sanyaruság rabslolgái volnánk, de hátaltel szívvvel gondolk az országgyűlés valamennyi tagjára pártkülömbőség nélkül, mert anyagi helyzetünk javi-

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelphiai egyet. tanár volt assisztense

fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zuffa Kálmán-féle házban. :-:-

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

■ ugymint: fogak és gyökerekre, arany és platina
■ koronák készítése, szájpaddlás nélküli hidmunkák
■ ugyancsak arany, platina és porcellánból, a
■ melyek nem vehetők ki a szájból, továbbá por-
■ cellán, arany és platina tömések. :-:- :-:- :-:-

tásához valamennyien készséggel hozzájárulni szivesek voltak.

Id. Fölföldi Ottmár,
a gömörm. községi körj. elnöke.

Meghívó.

A „Gömör-Kishontvármegyei általános tanító-egyesület“ folyó évi deczember hó 11 én délelőtt fél 11 órakor Rimaszombatban, az állami elemi leányiskola tornacsarnokában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a mélyen tisztelt Kartársak, valamint az egyesületünk körén kívül álló polgári iskolák tanártestületeit s a népoktatás ügye iránt érdeklődő n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

A közgyűlés egyedüli tárgya:

Ünnepélyes búcsúvétel Pogány István kir. tanfelügyelőtől.

Jertek el Kartársak e rendkívüli közgyűlésre sokan!... jertek mindannyian!... hogy méltóképen búcsúztassuk el szeretett távozó kir. tanfelügyelőnket.

Délután fél 1 órakor a „Hungária“ nagytermében „közébd“ lesz, melyre folyó hó 9 éig jelentkezhetni lehet alólírott egyesületi elnöknl. Rimaszombat, 1913. deczember hó 3-án.

Törköly József, egy. elnök.

Meghívó.

A folyó évi deczember hó 12 én délelőtt 10 órakor Bánrén tartandó igazgató-választmányi tag urakat tisztelettel meghívjuk.

Tárgy:

A 600 koronás laktér-nyugdíjra vonatkozó szabályrendelet-tervezet megállapítása, illetve eldöntése annak, hogy megalkotható-e ez vármegyénkben vagy nem.

Felsővály, 1913. deczember 1.

Bodnár Zoltán, egyleti főjegyző. *Id. Fölföldi Ottmár,* egyleti elnök.

Kérelm a siket-némák jóakaróihoz!

A szent karácsony közeledtével a nemesszivű emberekhez emeljük kérő szavunkat szegény kis siket-némáink nevében. — Mikor a szeretet-ünnepe minden gyermekhez bekopogtat az isteni Megváltó, hogy holmi kis ajándékkal boldog napokat szerezzen a kicsinyeknek; mi is szeretnők, ha elhagyatott szerencsétlen kis növendékeinknek, kiknek szüleik is igen-igen szegények, valami kis örömlük lenne. Karácsonyfa-ünnepelet ez évben építkezés miatt nem rendezhetünk, csak az esetleg befolyó ajándékokat osztjuk szét növendékeink között. Ugy pénzt, mint bárminemű ajándékot, használt ruhát — ha legcsekélyebb értékű is — hálás köszönettel fogadjunk.

Az ajándékokat Jolsvára (Gömörmegye) kéri és hálásan köszöni

a siket-némák intézetének igazgatósága.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hir. *Perczel* Dénes alezredes, debreczeni mentelep parancsnok f. hó 1-én városunkban tartózkodott hivatalos ügyek intézése céljából.

Kiss József ünneplése. A Petőfi-társaság által mult vasárnap *Kiss József* hetvenedik születési évfordulója alkalmából rendezett ünneplés országos jellegűvé fejlődött s Rimaszombattól többen üdvözölték a jeles költőt. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium — melynek *Kiss József* éveken át növendéke volt, szintén megemlékezett az ünneplés alkalommal a nagy költőről s dr. *Veress Samu* főgimnáziumi igazgató táviratilag üdvözölte őt. De kivette részét az ünneplésből Rima-

szombat városa is, amennyiben figyelmes és tapintatos polgármestere a következő táviratot küldte *Kiss József*nek: „Múltán büszkélkedünk azzal, hogy boldog gyermekéveit e városban töltötte s nagy tudását az itteni iskolában alapozták meg. Mai országos, lelkes és meleg ünneplése alkalmából Rimaszombat város közönsége nevében legjobb kívánságokkal öszinte, igaz érzelmekkel üdvözölöm. *Dr. Kovács László* polgármester.“ — A költő „Az Est“ csütörtökön megjelent számában meleg hangon mond köszönetet a testületeknek és magánosoknak, kik őt az ünnep alkalmából jókívánságaikkal és üdvözlővelükkel felkeresték.

Hivatal átvétel. *Lőrinczy György* kir. tanfelügyelő e héten átvette Gömör-Kishont vármegye kir. tanfelügyelőségének hivatalos vezetését.

Eljegyzések. *Dr. Pitta Lipót* mosztári cs. és kir. főhadnagy hadbíró eljegyezte *Stecker Ellyt* Liegnitzből.

Pitta Félix itteni mügépezs mult héten jegyezte el *Törökbecsén Sáfány Katókat*.

Kinevezés. Az itteni vasuti állomáshoz beosztott *Füzesséry László* előzékeny és pontos pénztárnok, mint örömmel értesülünk — soron kívül állomási előljárvá neveztetett ki.

Elhunyt püspök. *Fejes István*, a tiszáninnyi ref. egyházkerület püspöke a mult héten, deczember 2-án elhunyt. Az ősz főpap Sátoralja-ujhelyről kormányozta a terjedelmes egyházkerületet, a melynek élére csak három évvel ezelőtt választották. A népszerű püspök, mint író és költő is kiváló működést fejtett ki. Temetésén decz. 3-án ott voltak az egyházkerület minden megyéjéből és a többi egyházkerületek s az egyetemes konvent küldöttei. Rimaszombattól jelen volt *Czinke István* lelkész, dr. *Veress Samu* főgimn. igazgató és *Kerekes Dezső* főgimn. tanár.

Választott bírósági szakértők. A rimaszombati munkásbiztosító pénztár választott bíróságánál 1914-ik évben szakértőül igénybe vehető orvosok jegyzékét megállapította *Cseh István* kir. táblai bír. választott bírósági elnök. A névjegyzék ez: dr. *Bleier Leó* körorvos, dr. *Lichtschein Adolf* vasuti orvosi tanácsadó, dr. *Löcherer Tamás* vármegyei közpörházi igazgató főorvos, dr. *Meskó Miklós* vármegyei tiszti főorvos és dr. *Zehery István* kir. törvényszéki és fogház orvos.

Oltárszentelés. Hétfőn délelőtt, boldogasszony szeplőtlen fogantatása ünnepén lesz a helybeli kath. templomban a most készült új oltár szentelése. Az új oltárt özv. *Gecs Istvánné sz. Raymann Anna* hagyományából készítették a templom bal oldalán, stilszerűleg beillesztve a környezetbe. A kép *Szent Annát* ábrázolja leánykájával: Szűz Máriával. Az oltárszentelés délelőtt 10 órakor kezdődik, az ünnepi beszédet és a szentelést *Széman Endre* prépost végzi; a choruson *Kolbay Sándorné* és *Rábely Kata* urhölgyek fognak szólót énekelni, *Váry János* vezetése alatt pedig négyes kar is szerepel, melyben részt vesznek: *Fekete Mihály, Horváth Gyula, Murinyi János* és ifj. *Rábely Miklós*.

Esküdtek lajstroma. Az esküdtek lajstromára vonatkozó felszólalások elbírálására és az évi lajstromok összeállítására hivatott bizottság *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnök vezetésével f. hó 8-ikán délelőtt 9 órakor fog működni a törvényszék kir. tanácstermében.

Megbizás. A vallás- és közoktatási miniszter dr. *Meskó Miklós* vármegyei tiszti főorvost megbizta az egészségügynek az áll. polgári leányiskola IV. osztályában való tanításával.

Templomszentelés. A gömörhosszuzói ág. hitv. evang. egyház mult hó 23-ikán lélekemelő szép ünneplés keretében szentelte fel megnagyobbított és renovált templomát. A fel-szentelési aktust *Terray Gyula* főesperes, udv. tanácsos végzte, a *Bencze Samu* sa-jógömöri igazgató lelkész és *Palásty Árpád* gömörhosszuzói lelkész segédkezésével. A felszentelés után, melyen ifj. *Hevessy László* főszolgabíró is részt vett, a lelkész lakban ünnepi ebéd volt a vendégek tiszteletére.

Halálozások. A Szakall, Török, Vajda, Kubinyi, Repeczky és Okolicsányi családokat is mély gyász érte, amennyiben lovasi Szakall Ferencz nyugalmazott nógrádi főszolgabíró f. hó 1-én 47 éves korában, hosszas betegség

után Budapesten elhunyt. Hült tetemeit *Losoncra* szállították és f. hó 4-én temették el nagy részvét mellett.

Egy messzevidéken ismert, köztisztéletben állott, műveltlekű és nemesszivű uri nő halt meg Ajnácskón f. hó 5-én. Özv. *Sarlay Samuné* szül. *Halászy Fanni*, dr. *Sarlay Soma* belügy-miniszteri fogalmazó édesanyja e tisztos uri nő, ki rövid betegség után pénteken reggel, két leánya gondos, odaadó ápolása daczára, 74 éves korában elhunyt. Halála széles körökben kelt öszinte részvétet.

Csabay Béla vármegyeiapidijas, ki előbb a kataszteri hivatalnál volt alkalmazva, vasárnap éjjel 35 éves korában elhunyt. Özvegye és két gyermeke gyászolja a korán elhunytat, kiből *Csabay Pál* ref. esperes fiát siratja. Temetése f. hó 2-án nagy részvét mellett ment végbe.

Kernné Bibó Erzsébet, a helybeli áll. polg. leányiskola kiváló tanítónőjét mély gyász érte, amennyiben édes atya: *Bibó Lajos* városi tisztviselő és ny. lapszerkesztő f. hó 3-án Hódmezővásárhelyen hosszas betegeskedés után 49 éves korában elhunyt. A gyászbesz. híre városunkban széles körökben keltett öszinte részvétet. Temetése f. hó 4-én nagy részvét mellett ment végbe.

Kuntapoleczai özv. Czekus Istvánné szül. draskóczi és malinai Draskóczy Erzsébet mult hó 29-én 64 éves korában Kuntapoleczán meghalt. Temetése nagy részvéttel f. hó 1-én folyt le. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Putnokon özv. Tannenbaum Jakabné, a Tannenbaum Márkus putnoki főrabbi és Tannenbaum Bernát putnoki kereskedő édes anyja 84 éves korában nov. 26-án elhunyt. 27-én Putnokon temették nagy részvét mellett.

Csintalan János helybeli városi kertész feleségét gyász érte, amennyiben édes anyja: *Major Istvánné* f. hó 4-én váratlanul elhunyt 69 éves korában. Beszéljük, hogy f. hó 3-án a hetivásáron volt, s aztán kiment az erdőbe, s ott találták hült tetemeit. F. hó 6-ikán temették.

Dahlhausen Frigyes, a helybeli konzervgyár főszakácsa f. hó 5-ikére virradó éjjel 56 éves korában hirtelen elhunyt. Előző napon még a gyárban végezte munkáját s 5-én reggel szobájában halva találták. Szívszélhűdés érte. Temetése ma vasárnap délután lesz.

Svejkovszky Ilona folyó hó 5-én 19 éves korában Jánosiban meghalt. Ma vasárnap délután 2 órakor temetik.

Anyakönyvi kinevezés. A belügy-miniszter vármegyénkben a jolsvai anyakönyvi kerületbe *Habány József* városi főjegyző-polgármesterhelyettesét és anyakönyvvezetőhelyettesét anyakönyvvezetővé, helyettesévé pedig *Dabrovsky Miksa* városi aljegyzőt nevezte ki, s őt a házassági anyakönyvvezetésével is megbizta.

Elismerés a művészeknek. Megemlékeztünk lapunk mult számában a *Kolbay Sándorné* és leánya *Sárika* november 26-iki eperjesi fényes művészi sikeréről és lelkes ünnepeltetéséről az ottani Széchenyi-kör zeneestélyén való közreműködésük alkalmából. A „Sáros“ című jóhírű eperjesi lap röviden referál ugyan az estélyről, de rendkívüli melegséggel szól a *Kolbay Sárika* fényes technikai készségéről és páratlan hangszínezéséről, s a *Kolbayné* osztatlan tetszést keltett kellemes, iskolázott hangjáról. A tekintélyes, régi — immár 38-ik évfolyamban járó — „Eperjesi Lapok“ referense részletesebben szól az estéről, mely „rendkívül előkelő kvalitású és magas művészi színvonalu volt.“ Ez egyrészt *Borsody Károly* rimaszombati származásu ottani tanár, zeneszakválasztmányi alelnök kiváló rendezésének és finom izlésének érdeme. A kör két hölgyvendég művészeről így ír a lap: „*Kolbay Sári* ragyogó megjelenésű, bájos teremtes, aki a természetadta ezen szerencsés adományon kívül igen komoly értékű művészi kvalitásokkal is rendelkezik. *Liszt II.* rapszódiját pompásan lüktető ritmussal s nagy technikai készséggel zongorázta, *Grieg* és *Chopin* művészek előadásával pedig művészi elmélyedésről, nemes stíluszérzéről és bensőséges megértésről tett tanúságot. A közönség zajos tetszésznyilvánítások közepette ráadásra is készítette a művésznőt. — *Kolbay Sándorné* urasszony, aki nagyszerényen csak dilettánsnak vallotta magát, valóban meglepetéssel szolgált nagy művészi készségével. A „*Sevillai bor-*

bély „Rozina” áriája s Ardit „Valse”-ja előadásánál pompás koloratúrájában, s e mellett ritka tiszta szövegkiejtésében gyönyörködhettünk; hangindítás — és lélegzés technikája elsőrangú, Schubert és Sitt dalainak előadásánál pedig meglepően s behizelgően csengő hangot hallottunk, minden modorosság nélkül. Osztatlan tetszést aratott, s a közönség lelkesen ünnepelte! Az idegenből jövő, igazán meleg elismerés nemcsak a művésznak és környezetének esik jól, de társas köreinkben is igen sokakat érdekel, ezért is méltónak tartjuk a szép sorokat a lapunkban való közlésre.

Tanfolyam után. A budapesti rendőrtisztí hatetes tanfolyam f. hó 6-án ért véget s az azon részt vett *Fábry Zoltán* rendőr alkapitány sok tapasztalattal és működése terén jelentős értékkel bíró ismerettel gazdagodva érkezett haza.

Bucsuzó tisztelgés. A rimaszombati és rimatamásfalvi elemi iskolai tanítók, tanítónők és kiseddévónők együttesen felkeresték folyó hó 2-án a budapest-székesfővárosi kir. tanfelügyelőséghez áthelyezett *Pogány István* kir. tanfelügyelőt hivatali helyiségében, hogy tőle — ki kevéssé híján 8 évi itt működése alatt, különösen a vármegye középpontján működő tanítók és óvónők mindenikével annyi szeretettel, figyelmet és előzetkenységet éreztetett, ezt hálásan megköszönve bucsut vegyenek. A megjelentek érzelmeit *Matolesy Pál* lányiskolai igazgató tolmácsolta hiven és melegséggel, kinek bucsuzó szavaira a távozó kir. tanfelügyelő meghatottan válaszolt s megígérte, hogy távozása nem képezi akadályát annak, hogy úgy a vármegye, mint a székhelyen működő tanítóság iránt táplált szeretetét s becsülését szívében s jólelkéiben a jövőben is, a távolban is megőrizze.

Fölősszámúak kiválasztása. A honvédelmi miniszter által a fölősszámban besorozott újonczok kiválasztására kiküldött bizottság mult szombaton fejezte be működését. A bizottság *Lukács Géza*, Gömörvármegye alispánjának elnöklése alatt összesen 337 kérelmezőnek adta meg a kedvezményt, hogy ezek a póttartalékba helyeztessenek. A kiválasztottak közül 221 a közös hadsereg és 116 a honvédség póttartalékába kerül.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Nyugdíjazott igazgató. *Járossy Endre*, a rosznyói állami elemi iskola igazgatója, ki az ottani kerületi munkásbiztosító-pénztárnak igazgatója, 33 éves érdemes és értékes munkálkodás után nyugdíjba vonult. Buzgó és tevékeny munkásságáért s a népoktatás terén elért jelentős sikereit a vallás- és közoktatási miniszter és a vármegye kir. tanfelügyelője melegséggel elismerését fejezte ki.

Jogerős ítélet. A putnoki vasuti állomásnál alkalmazott *G. Á. hivatalnok* 1911. szeptembertől 1912. januárig terjedő idő alatt, mint az árufeladási pénztár kezelője 4080 kor. 51 fillért elcsikkasztott s ezért a helybeli kir. törvényszék még folyó évi április hó 4-én 6 havi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte az önmagáról megfellebbezett bűnös tisztviselőt; az ítéletet a kir. tábla is jóváhagyta s a királyi Kuria az ítélet ellen beadott semmiségi panaszt elutasította s így az ítélet f. hó 3-án jogerősé vált.

Előadások vetített képekkel. A jövő héten megkezdik a főgimnázium tornatermében az évenként szokásos tudományos előadásokat vetített képekkel. Ezeknek az előadásoknak rendezője évek óta *Loysch Ödön* megyei muzeumi igazgató, a ki az idejére is érdekes programot állított össze. Az első előadás, mint értesülünk, decz. 11-én délután lesz a szokásos időben. Az előadás tárgya Svájc vadregényes vidékéről: a *Vierwaldstätti* tó tájáról szól.

Érdekes védekezés. Oldalfalán folyó évi szeptember hó 12-én *Nagy Bertalan*nak a cséplésnél segített fia: *Nagy László* is s ugyanott dolgozott *Bodnár Kálmán*, ki hanyagul véggezte a dolgát s mikor ezért *Nagy László* rendreutasította, *Bodnár* a baltájával megvágta karját. A bíróság előtt *Bodnár* azzal védekezett, hogy ő elesett és *Nagy László* karja csak úgy „véletlenül” vágódott meg az ő esése közben. A tanak persze az ellenkezőjét igazolták

s a f. hó 5-én itt megtartott főtárgyaláson 4 havi fogházra ítélte a bíróság *Bodnár*at.

Választmányi és igazgatósággyűlés. A Gömör és Kishontvármegyei ált. tanító-egyesület választmányának s az internátusi igazgatóságának gyűlései *Törkölly József* elnöklése mellett november 29-ikén mentek végbe Bánrénvén. Elnök jelentést tett *Pogány István* kir. tanfelügyelő áthelyeztetéséről, mit a megjelent tagok nagy sajnálkozással vettek tudomásul. Bemutatta az internátus-épület tervrajzát és költségvetését, miket a bizottság elfogadott s buzdította az építető bizottságot további tevékenységre. A gróf *Andrássy Dénes* féle hagyatéki dolgában a választmány dr. *Törkölly József* egyesületi ügyész véleménye alapján hozzájárult az egyezkedési jegyzőkönyvben történt megálapodáshoz. A pénztáros jelentése szerint az egyesület tagjainak tagdíjhátraléka 1033 K, internátusi díjhátraléka 2076 K. A választmány megbizta az elnököt, hogy e hátralékok behajtása céljából a közigazgatási hatóságokhoz forduljon. A megüresedett egyesületi főjegyzői állást a gyűlés *Böder Altréd* árvaházi tanítóval töltötte be. Elhatározta végül a választmány, hogy az eltávozó *Pogány István* kir. tanfelügyelő tiszteletére, bucsuzása alkalmából decz. 11-ikén délelőtt Rimaszombatban rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés után közös ebéd lesz.

Fióktelep. A külföldi dohányáru r.-t. budapesti czég, *Nógrád, Gömör, Bars, Liptó, Zólyom, Turóc* — és Szepesvármegyékre kiterjedőleg egy felvidéki fióktelepet létesít, amelynek igazgatósága *Losonc*zon lesz. Az igazgatói teendőket ellátásával *Béky Béla* biztatott meg. Az új fióktelep mindenféle külföldi dohány, szivar és cigaretta nagyban való elárúsításával foglalkozni.

Elfogott betörő. Megirtuk a multkor, hogy a vármegyei kaszinó helyiségébe november 25—26-ára éjjel betörték, s hogy a betörő csakis a helyzettel ismerős egyén lehetett. *Takács János* rendőrőrmester a nyomozást rendkívül ügyesen és tapintatosan vezette és nagy segítségére volt a helyszínen felvett újj és lábnyomat. Gyanuja a kaszinó elbocsátott szolgája *Murányi János* felé irányult. A gyanusítottat szorongatták is s a keresztkérdések kihozták sodrából, meg a bizonyítékok is az ő tettessége mellett tettek tanúságot, úgy hogy kénytelen volt beismerni a bűncselekmény elkövetését, s mentségül hozza fel részegségét. Letartóztatták, s bezárították a kir. ügyészség fogházába.

Veszedelemes harapás. *Gecs József*né pelsőczy asszonyt még mult hónap közepe táján megharapta kutyája, de az asszony nem törődött semmit a harapással, csak mikor 23-án már kiűtött rajta a veszettség. Dr. *Gescheit* József pelsőczy kórorvoshoz fordult segítségért, ki gyógyszeres fekskendett be neki, miközben az orvos keze véletlenül megsérült. Az asszony másnapra meghalt, az orvos pedig Budapesten a Pasteur-intézetben kezelte magát csaknem két hétig.

Kávéházi jelenet. *Rozsnyón* folyó évi október 11-én éjjel a *Feketesas-szálló* kávéház helyiségében *Balázs Károly* és *Meiher Venczel* italozás közben összeveszttek s székkel és ököllel támadtak egymásra, majd *Balázs* revolvért rántott s több lövést tett, melyek közül egy a *Meiher Venczel* bal czombját találta. Folyó hó 5-én volt a helybeli kir. törvényszéknél ez ügyben a főtárgyalás s a bíróság *Lehoczky Márton* kir. alügyész vádbeszéde után *Balázs Károlyt* súlyos testi sértés büntetése miatt jogerősen 4 havi fogházra ítélte.

Ifjusági előadás. Az *Apolló* mozgószínházban mult szerdán délután ifjusági előadás volt, melyen a *Scott* kapitány délsarki expedícióját mutatták be tanulságos, érdekes és szép képekben. Este ugyanez volt műsor. Legközelebbi előadás ma, vasárnap délután és este lesz.

Választmányi ülés. Az *Otthon* társaság választmánya mult vasárnap — november 30-án — *Biess Elemér* elnöklésével ülést tartott, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

Tolvaj cserepező. *Trecska Mihály* tamásfalvi cserepező segéd folyó évi május 22-én gazdája: *Kocsis János* szekrénye tetejéről egy arany gyűrűt lopott. Folyó hó 5-én a kir. törvényszék a tolvajt 14 napi fogházra ítélte jogerősen.

Adomány a nyomorékoknak. Dr. *Lichtschein Adolfné* urnő a nyomorék gyermekek részére almát és kalácsot ajándékozott. Az elnökség ezutal köszöni a jótékony adományt.

Helytelenül kirótt mértékhitelítési díjak és pótdíjak visszatérítése tárgyában, amint a miskolczi kereskedelmi és iparkamara közli velünk, a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki. E rendelet szerint minden oly esetben, midőn a hitelítést kérő felek helytelen bejelentése vagy az állami mértékhitelítő közegek hibája avagy egyéb okból helytelen díjlevások eszközöltek, jogában áll a helytelen befizetést teljesítő feleknek az általuk túlfizetett összegnek visszafizetését kérelmezni. Az ily kérelem a hitelítés napjától számított 60 napon belül a hitelítésről kiállított díjszolvány nyugta csatolása mellett a m. kir. központi mértékügyi intézethez nyújtandó be.

Megszökött rab. Mint lapunk zártakor értesülünk, a rosznyói kir. járásbiróság fogházából f. hó 6-ikán éjjel egy rab megszökött. Bővebb értesítés hiányzik.

Letartóztatott kivándorló. Oláhpatokon f. évi július 6-án a táviradaoszlopokat és szigetelőket rongálta meg *Smelkó János* asztalossegéd egy társával s ellenük közveszélyű megrogálás büntetése miatt eljárás lett folyamatba téve az itteni kir. törvényszéknél. A királyhídi határrendőrség jogosulatlan kivándorlás miatt *Smelkot* letartóztatta f. hó 5-én, s értesítette erről az itteni kir. ügyészséget. Az ügyészség megkereste a határrendőrséget a *Smelko* ideszállítására iránt.

Öngyilkos gazda. *Rimakován Budajka Ferencz* ottani gazda f. hó 5-ikén öngyilkossági szándékból felakasztotta magát, s csak kihűlt hulláját találták meg. Tettének okát nem tudják. Az ügyészség a temetésre az engedélyt megadta.

Karácsony előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztése iránt a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, melyre a következő választ nyerte: „A munkaszünetnek a karácsonyi ünnepeket megelőző vasárnapon leendő felfüggesztése iránt folyó évi október hó 30-án 1914. sz. a. kelt felterjesztésére értesítem a kamarát, hogy a kérelem teljesítését a folyó évre indokoltnak nem tartom, mert köztudomásu, hogy a közönség az ezen ünnepekre szokásos bevásárlásait az ünnepeket megelőző napokon s főleg pedig az ünnepek előnapján szokta végezni, mire a folyó évben elégséges idő áll a közönség rendelkezésére.

Tolvaj szövetkezet. *Murányhuta* község határában a *Kondor és Feledi* budapesti czég kárára 1912. december közepén egy tolvaj szövetkezet sok mindentféle tárgyat ellopott, s 1913. aug. havában is több tárgy tűnt el, melyeket szintén ezen társaság tagjai loptak el. *Kubej András, Hutyán János, Kubej András Kupszák, özv. Kubej Sámuelné, Kubej János Zabrán* és özv. *Kubej Kupszák Jánosné* voltak a vádlottak, kik felett f. hó 3-án a helybeli kir. törvényszék *Kolbay Sándor* elnöklésével ítékezett. Dr. *Mészáros István* kir. ügyész vádbeszéde után az orgazdasággal vádolt özv. *Kubej János*ót felmentették, *Kubej Andrást* 3 havi fogházra 1 évi hiv. vesztésre, *Hutyán Jánost* 14 napi fogházra 1 évi hiv. vesztésre, *Kubej Andrást* 3 napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra, *Kubej Sámuelné*t 14 napi fogházra és 1 évi hiv. vesztésre, *Kubej Jánost* 3 napi fogházra és 1 évi hiv. vesztésre ítélte jogerősen.

Tangó tanfolyam. Városunkban f. hó 4-én megkezdte *Dobránzsky Béla* budapesti jóhírű táncztanár a tangó tanítást. A tanfolyamra tíz pár jelentkezett.

Rimaszombati vásár. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Rimaszombat r. t. városban a jövő évi július hó 12—13-ra eső országos vásár az 1914. évben kivételosen július hó 13—14-én tartassék meg.

Pelsőczy vásár áthelyezés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Pelsőcz községben az 1914. évi február hó 21-re eső országos kirakó és állatvásár 1914. évben kivételosen február hó 19-én tartassék meg.

CSARNOK.

A hegyek világában.

— Egy öreg turista emlékeiből. —

Irtá: LETÜNT.

III. A Cserni-Kameny és a Ploszka.

Mint Gömör- és Kishontvármegyének a szü- löttje, uzapanyiti lakásunk udvaráról már gyer- mekkoromban elmélázva nézegettem a Liptó- vármegye határszéléről kéklő *Cserni-Kameny* hegynek szarkofág alakú gerinczét, a melyet Zólyomvármegye egész területe választ el Gö- mörvármegye határszélétől; valamint az Ala- csony-Tátra hegyláncolat legkoloszálisabb tömb- jét, a breznóbányai *Gyömbért*, melynek tetejé- ről májusban még soha el nem olvadt a hó.

Eltépelődtem gyermeki eszemplé, hogy vaj- jon milyen élet lehet azokon a hegyeken, főleg nyár szakán és hogy mi van azoknak a he- gyeknek a tulsó oldalán?

Felnőtt koromban aztán elég alkalmam volt a hegyi életet — melynek folyvást hü kedvelője voltam — tanulmányozni, úgy Magyarországon, (főleg a Tátrában) mint a svájci Alpeseken.

Turistai vándorlásaim közben azonban nem- csak a magas Alpések csodálatos formációit és titokzatosságát bámultam meg, hanem az előhavasokat is előszeretettel kerestem fel, hogy üde mezőkben és flórájukban gyönyörködjem.

Egy hajnal a svájci Alpések között, rózsa- színben, vagy elvétve bíborban égő havasaival, olyan, mint egy tündérvilág; míg az előhava- sok között a hajnal csak bájos. Ez a báj azon- ban nem jéghideg, mint a Svajcz, vagy a Tátra havas vagy szürke világa, hanem üdén vonzó a maga nemében. Ragyogó és változatos ez is, de egészen más motívumok szerint, mint a ha- vasokon, mert virágos berkeiben és harmatos rétejein üde színárnyalat és színpompa ömlik el, melyekben bizonyos összhang rejlik.

S bár a magasabb plasztikai alakulásokat az előhavasok között csak szerényebb formák váltják fel, előnye azonban az, hogy inkább megnyugtatta, mintsem felizgatja hangulatunkat; a virágkertjeiben talált flóra pedig olyan meglepetéseket és gyönyöröket okoz, a milyeneket a magas havasokon hiába keresünk. Mint a zenében is sokszor kedvesebbnek találunk egy- egy lírai részt, mint a megsodálni való optikai bombasztikát.

Egy a botanikával mellékesen foglalkozó, vagy a flóra gazdag változatosságában örömet kereső turista alig találhat Magyarországon kedvezőbb előhavasot a *Ploszkánál*, a mely Tu- róc-zvármegyében, éppen Liptó-vármegye határ- szélén a Cserni-Kameny közelében 1538 méter- nyi magasságban emelkedik ki környezetéből.*)

Egyébiránt a Nagy-Fátra hegyláncolatához tartozik, melyek közül csak az *Osztredek* 1591 m., a *Kriszna* 1570 m. és a *Rokító* 1568 m. hegycsúcsok haladják felül magasságban a Vág- folyó innenső Nagy-Fátra csoportjában; flórájá- nak gazdsága azonban talán Magyarországon valamennyi előhavasát felülmulja.

Néhai Boldis Ignác, turóc-zszenmártoni felső kereskedelmi iskolai egykori igazgató, Turóc- vármegye orográfijáról írt művében így beszél a Ploszkáról: „Óriási kupolához hasonlít, csak a neczpáli völgybe nyuló része van bükkal be- nőve, a többi részét pompás kaszálók és buja havasi növények fedik; valóságos kincstára ez a havasi növényzetnek. Első kirándulásom alkalmával alig birtam magammal s a gyönyör- rüségem szinte fel-felkiáltottam. Egészen más világ, más növényzet, más élet van itt, mint lent a völgyben; minden lépés után új meg új meglepetés, új meg új havasi növényzet.”

A fent közöltek által kíváncsivá téve, végre elhatároztam magamat a Ploszka és Cserni-Ka- meny előhavasok meglátogatására.

A Ploszka ugyanis Turóc-zvármegyéből két irányból közelíthető meg legcélszerűbben: *Béla- faluból* és *Neczpátról*. Előbb azonban ezekhez a községekhez a turóc-zszenmártoni és illetően a znióváralljai vasutállomásról körülbelül két-két órai kocsit kell megtennünk, azután pedig akár Béla-faluból, akár Neczpátról indultunk neki a hegy megmászásának, a hosszú völgye-

*) A környezet: *Kiski* 1389 m. Cserni-Kameny 1485 m. *Borisova* 1912 m.

ken és a felettük emelkedő hegyhátakon át még legalább öt órai erős gyaloglást kell meg- cselekednünk, hogy a Ploszka kupjára feljut- hassunk.

A harmadik és az előbbieknél jóval rövidebb ut a liptómezei oldalról, *Felső-Rennezáról* ve- zet fel, a honnan 3 órai séta után a Ploszka és Cserni-Kameny közötti nyeregbe jutunk, a mely- ről aztán akár a Ploszka kupját, akár a Cserni- Kameny szirtfalát néhány perc alatt elérhetjük.

Mink*) természetesen ez utóbbi utat válasz- tottuk s a kies Bisztricskavölgyön kocsiztunk *Ó-hegy* felé, hol kissé megpihelve, délután gya- log vágtunk neki a hegyi patak vad sellői és sziklái mellett kezdetben lejtős, de mindinkább emelkedő országútnak s a jobbról nyiló keskeny, vadregényes *Matyókvölgyén* túl, a meredek gyalogösvénynek, mely az országut szerpentinait átszelve, merészen emelkedik a magasba.

A Garam és Vág folyók vízváltatójának, vagyis a *Sturecz* hágójának a tetejét öt óra után értük el, hol néhány percet, az előttünk elterült érdekes tájkép megismerésének szenteltünk.

Balról a Kriszna, Kiski és Ploszka előhavasok csúcsai élénken válnak ki a báránnyellegekkel behintett ég kékjéről.

Szemben velünk a Cserni-Kameny vad szikla gerince mered az égnek; ettől kissé jobbra a finom mintázású Rokító magaslík ki jóval ala- csonyabb hegytársai közül, míg lejjebb a sötét fenyőerdő világosabb színű tisztásai tarkálnak, hogy érvényesíteni segítsenek a látkép változa- tasságának a hatását, a mely látkép felett ér- demes kissé széjjeltekinteni.

A lefelé lejtő szerpentinák alsóbb kanyaru- latairól itt ott a Revuesa patak vizét látjuk csillogni, melynek partján Felsőrevuesa község húzza meg magát a völgyzurdokban, mintegy az erdő árnyékában nyugvó pásztor.

A faluba hazaérkező nyájakkal egyidőben érkezünk s elhelyezkedés után a Ploszkára juthatás iránt megtevén a szükséges kérdező- kördést, csakhamar nyugalomra tértünk, hogy a másnapi koránkelés könnyebben essék.

Másnap korán reggel, kezdetben a *Magurá- nak* nevezett hegy erdőségén és kaszálóin ke- resztül, inkább ökrös mint lovas szekérnek való, nagyobbára köves uton haladtunk: hol más-más erdőségben, hol pedig más-más kaszálóval borított hegyhátakon át, míg kisebb nagyobb bok- rokkal benőtt vizmosások mellett, végre a nye- regre, onnan pedig néhány perc multán a Ploszka kaszálóhoz érkezünk, ahol a mező ün- nepélyes pompája tárult élénk, összes gazdságá- gával. Olyan látvány, a mely Svajcz előhavasai között is érvényesült volna üdeségével és bájjai- val, főleg pedig csodálatosan dus virágjaival, a mely úgy takarta pompájával a hegyet, mint fej- delem vállalát a diszpalást.

A „palást” egyik szépen himzett részén első sorban is pihenőt tartottunk, miközben egész élvezettel szívtuk magunkba az üde hegyi levegőt e bájos helyen s a Turóc-zvármegye nagy medenczájének és keretének változatos kilátásaiban gyönyörködtünk.

A Ploszka az ő gazdag virágzata révén do- lomit nyelven beszél hozzánk, mint a Nagy- Fátra majdnem mindenik bércze, csak hogy ő ékebb beszédű valamennyi társánál; kifeje- zése bájos, mintás és rajongó: valóságos virág- költészet a természet nagy olvasó szobájában, melynek szívesen látott vendégei vagyunk.

Ibolyaszínű harangvirágok között turbán és havasi liliomok, iriszek, diszkrét százsorszépek, karsu, illatos jáczintok és apró fürtű havasi csengetyűkék vegyülnek, majd piros és halvány- sárga gyűszűvirágok, sárga és heliotrop asz- terek, bellidiasztrumfélék, földieper színű és alakú nyári orchiszok, havasi buzavirágok, ég- szinkék tarnicsok, piros lichnisok, különféle színű és alakú boglárók váltajaival stb.

E páratlanul dus virágzat oly buja növésű, oly sokféle, tehát olyan érdeklődést keltő, hogy virágkedvelő, főleg pedig hölgyturistáknak nem lehet e vadvirág éden megtekintését eléggé ajánlani, különösen július végén vagy augusztus elején, mikor a növényzet éppen virító ked- vében van. Ilyen vadvirág pompát Magyar- ország havasi virág kertjeiben nem találunk egyebütt sehol sem.

A növényzet közelebbi megismerését, ta-

*) A feleségemmel, a természet és botanika egyik leg- szenvedélyesebb kedvelőjével.

Uj gyönyörűség. Inkább új veszedel- lemnek mondhatnók. Sokféle gyönyörűség van a világon s ezek közt nem utolsó az akasztófa humor sem, a mely az első fölszisszenés után belátja, hogy bölcsebb dolog kacagni azon, a mit változtatni nem birunk. Ilyen kedves do- log várakozik a rimaszombati házigazdákra, a kiket az eddigi adón kívül még azért is meg- akarnak adóztatni, mert vízdiót fizetnek. Tud- valevőleg a vízdió nagy jóvedelem, amelytől igen meghiznak a háziurak, úgy hogy ember- séges dolog rajtuk egy kis eret vágni. A pénz- ügyi eljárás mód és szabályok úgy látszik, úgy hozzák magukkal, hogy azért is fizessen valaki adót, mert fizet a városnak vízdiót. Ez kétség- kívül igen logikus gondolkodásból fakadó eljárás, mert így az állam javára sokféle módon meg lehet sarcolni a tulajdonosokat. Lehetne még hasonló logikával többet is kitalálni, például: husért kiadsz évenként 300 koronát, fizess ezért adót 30 koronát, — kenyérért kiadsz 200 ko- ronát, ezért csak fizethetsz vagy 20 korona adót. Tüzelő anyagot hozatsz 200 koronáért, — adóba fizess 20 koronát érte. Czipőt, csizmat csinál- tatsz vagy 100 korona árut, fizess 10 korona adót, — miért nem tudsz mezitláb járni? Le- vegőt is szívsz jó frisset, — no azt ingyen le- heled be, azért nem vet rád adót a földi gond- viselés! No, és mondja valaki, hogy nincs reánk gondja? Dehogyan is nincs: mindjárt reánk akad- nak, ha fizetnünk kell!

Ifjusági hangverseny. A rimaszom- bati egyesült prot. főgimnázium ifjúsága éven- kénti szokásos hangversenyét február 7-dikén tartja meg.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító-pénztár igazgatósága folyó hó 1-én — hétfőn — délután 6 $\frac{1}{2}$ órától esti 10 $\frac{1}{4}$ óráig ülésezett id. *Rábely Miklós* el- nöklésével. Az ülésen több kártalanítási és beteg- segélyezési ügyet tárgyaltak a *Molnár Lajos* ügyvezető-igazgató előterjesztése alapján. A gyűlés iránt nagy volt az érdeklődés s az igaz- gatóság és felügyelő-bizottság tagjai, különösen az alkalmazottak — nagy számban vettek részt.

Helyreigazítás. Lapunk 48-ik számá- nak csarnok rovatában „Letünt” megyeszerte élénk érdeklődést keltett közleményében egy kellemetlen és értelemzavaró sajtóhiba volt, melyet kötelességünk kiigazítani. A 3-ik be- kezdés 4-ik sorában ugyanis a „tánczteremben” helyett a „trónteremben” olvasandó.

Névpnemeváltásul a „Napközi Ot- thon” javára özv. *Szabó Károlyné* 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtazza *dr. Mari- kovszkyné*.

Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete a vezetése alatt álló „Nap- közti Otthon” e téli folyamát folyó hó 9-én — kedden — délelőtt 11 órakor nyitja meg az állami leányiskola e célra berendezett helyi- ségében. A megnyitásra az érdeklődők szíves figyelmét e helyen is felhívjuk.

Kamarai ülés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara deczember hó 9-én, kedden dél- után 3 órakor sajtó helyiségében ülést tart, melynek tárgysorozatába fel van véve az üzleti záróra szabályozása Rozsnyón s Rozsnyó város kérése heti sertésvásár engedélyezése iránt.

A „Napközi Otthon” javára *Samarjay Jánosné* 24 kg. zsirt, 105 kg. lisztet, 30 liter babot, 20 kg. kölest, 20 kg. darát, 20 kg. sőt, 25 dkg. köményt, 25 dkg. borsot, 10 dkg. babér- levelet adott. Hálás köszönettel nyugtazza *dr. Marikovszkyné*.

Közgyűlés. A helybeli általános ipartes- tületi nyugdíjintézet — vasárnap — november hó 30-án rendkívüli közgyűlést tartott, mely iránt a tagok részéről élénk érdeklődés mutat- kozott. A közgyűlésen id. *Rábely Miklós* elnő- költ s *Rónay Gyula* titkár előadta a kiküldött bizottság által nagy fáradsággal és alaposággal átdolgozott módosításra szoruló alapszabályokat. A közgyűlés a módosításokat elfogadta s jóvá- hagyás végett a belügyminiszteriumhoz felter- jeszteni határozta. A közgyűlés végén id. *Rábely Miklós* elnök korára és gyengélkedésére való hivatkozással, lemondott az elnöki tisztról, azon- ban a közgyűlés erről hallani sem akart, lelkes és meleg ovációban részesítette az elnököt, lemondását nem fogadták el. Ő azonban ehhez ragaszkodott s megbizta az alelnököt a teendő- k további vitelével.

nulmányozását s a szebbnél-szebb virágoknak az emlékeskorhoz válogatását jóval a hegytető alatt, az északi oldalról balra tartva kezdtük meg és csaknem a kimerülésig folytattuk, időközben a hegy kupjáról kinálkozó kilátásokat is élvezve; míg végre a változatos kilátás és rendkívül gazdag flóra gyönyöreinek kiélvezése után felkerestük azt a gyalogösvényt, melyről biztosra vettem, hogy a kaszálók közelében lenni szokott forráskuthoz fog vezetni.

Feltevésében nem is csalatkoztam, mivel egy földhorpadásféle mélyedésben nemsokára megtaláltuk azt a jég hideg vizű forrást, melyet az erdő közelében csak pár mogyoróbokor választ el a kaszálóktól.

A forrás körül mindentelű üde gyep és virágos rét terül, míg lenn a sajátos hegyalakulások és völgymélyedések erdősége árnyalta be a déli esendőt, melyben kívülünk az erdő dalolni tudó és dalolni nem tudó lakói is mindenféle sziesztát tartottak.

Az ebéd közben elfogyasztott kevés bakai bortól nem, hanem a frissen csapolt ózontól s a délig gyűjtött benyomások distingvált fajtájától, a hegyek világának eme két delikát szeszétől kivánsunk berugni és be is rugtunk alaposan: részegek lettünk tőlük, mint virágillattól a méhek s a megfelelő pihenés után a forrás mellől felkerekedve, újból a nyeregbe, onnan meg a Cserni-Kamenyhez rándultunk, hogy szemtől-szembe ismerkedjünk meg a sziklából való kolosszális alkotmányával.

A Cserni-Kameny tulajdonképpen csak egy, a magas fensikből kiemelkedő óriási kőtuskó, de fejedelem a maga régiójában. Mert a magasból betekint a harmadik vármegyébe, mint a sas, ahol aztán — mint titkos vonzó erő — a gyermek ábrándozásait telíti meg, mint a hold az alvajárót és szuggerálja a hozzákivánskozás vágyaival, amelyek aztán kiirthatatlanul tentartják jogaikat egészen az öreg korig.

Az pedig misztériuma a dolognak, hogy ezt a vonzó erőt nem egyedül ez a vad kolosszus árasztotta, hanem általa a virágtermő Ploszka szuggerálta a harmadik vármegyében álmodozó gyermek vágyai közé, mely virágáratos hegyről soha sejtelve sem volt és csak élemedett korában tudta meg, hogy ilyen, csaknem csodaszámúba menő bűvös-bájos hely is van a világban.

A vad szirt falazata közelebből tekintve, valami közép a groteszk és stereotyp között. Hasadékaiból és apró forraszkáiról kövirózszak és havasi gyopárok virágai kandikálnak, mint szép asszonyfejek az ablakosokból. Csakhogy az a baj, hogy ezek a hóhéhréké hozzá nem férhetően lógnak a magas szirtfalról, míg a hozzáférhető részekről, valamint a Krizsva, Kiski és Osztrédak előhavasok között emelkedő *Szuchivrch* sziklásoldairól a koritniczai fürdő hölgyközönségét látják el nyáron át az ott termő virágokkal.

E rablógazdálkodás következtében aztán azok a kedves virágok évről-évre fogynak, míg végre egészen ki fognak pusztulni.

Midőn estefelé az egész nap látottakat összegeztük, úgy találtuk, hogy csodálatosképen ugyanegy havasi virágkertben összekerült vadvirágok buja pompája, aztán a pazar kilátás a Magas-Tátrára; a Turócvármegye kertszerű medenczéjében összekevert szintarkaságok; a rétek közül csillogó patakok ezüstje s a másoldalon a Kis-Fátra hegyecsoport érdekes lánczolata s az azok tövében emelkedő várromok és községek egyvelege, valamint a napfényben is komolykodó Cserni-Kameny impozáns sziklafala és háttere, szóval az összes látkép panorámája olyan hangulatot kelt bennünk, mintha csak a múzsák berkeiben járkálnánk. S midőn még egyszer körültekintünk s az összbenyomást emlékezetünkben elraktározzuk: a havasok iránti szeretetünknek a Credója újból megerősödik lelkületünkben és ennek a tudatát visszük magunkkal, a déli oldal bükkös régiójából az északi oldal sötét fenyvesei között hazafelé.

*

Megtudtam, megszemléltem tehát színről-színre, hogy milyen élet van a szülőházam udvaráról gyermekkoromba annyiszor megbámult Cserni-Kameny körül és hogy mi van a szirtkolosszus háta mögött. Saját érdekükben kívánom, hogy tudják és lássák meg azokat mások is.

Szerkesztői üzenetek.

M. D. Helyben. Egyik sem üti meg a közölhetés mértékét.

R. A. Meleg üdvözl t. Ha értékelni akarnók, rögtön az első czikk után volna helye. De mindig azon a helyen szokott jönni, oda os tották be azt a rovatot kezdettől fogva.

Eladó ház.

Budapestre történt áthelyeztetésem folytán **Hunyady-utca 7-ik szám alatt** levő, öt évvel ezelőtt épült, adómentes **modern lakóházamat** a hozzátartozó befásított udvarral és **kerttel együtt** vagy **kert nélkül eladom.** — Az épületben van 2 utcai, 3 udvari szoba, berendezett fürdőszoba; konyha, éléskamra, mosókonyha, pincze, tágas padlás, closett, zárt folyosó; az udvarban fáskamra és ólak. — Vizvezeték, csatorna, villanyvilágítás bevezetve. — Értekezhetni lehet:

Pogány István kir. tanfelügyelővel.

Hirdetmény.

857. sz. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Váltó kir. törvényszéknek 1913. évi 145597. számú végzése következtében dr. Párkány Frigyes ügyvéd által képviselt Kriszthaber Testvérek javára 760 korona — fill. s jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 11-én és okt. hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3965 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekerek, rosta, termények, korpa, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a felelő kir. járásbíróság 1913. évi V. 439/2. számú végzése folytán 760 korona 00 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi augusztus hó 15. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltódíj és eddig összesen 103 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Hanganon alperesnél leendő megtartására **1913. évi december hó 24-dik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvénycikk 107-ik és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. december hó 2-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogás talanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.:

Bérbeadó birtok.

80 hold szántó, 23 hold rét, **Rimaszombattól 1 és fél km.** távolságban, két falu közvetlen szomszédságában. Enyhe lejtésű kitűnő talaj, jó trágyaerőben. Tejgazdaságra különösen alkalmas. Külön a **jánosii országutnál**, a város közelében, $3\frac{1}{2}$ hold jó rét és 10 hold szántó. — Levélbeli kérdésre **L. K. Budapest, II. ker. Füge-utca 4. czimre** küldendők.

Földből előkerülő vagy máskülömben lelt

őskori tárgyakat

vesz vagy görög, római s egyéb érmekkel becserél

Dr. Horváth, Vereskő (Gömörm.)

Pályázati hirdetmény.

7167. sz. — Rimaszombat r. t. városnál lemondás folytán megüresedett s az 1912. évi LVIII. törvénycikk C. mellékletét képező táblázat szerint a IX. fizetési osztályba sorozott

I. oszt. aljegyzői

és előlépés esetén megüresedhet, a XI. fizetési osztályba sorozott

adóhivatali irnoki

állásra pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk a pályázni szándékozókot, hogy pályázati kérvényüket az 1912. évi LVIII. tcz. 22. §-ában előirt minősítést és az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal, valamint a közszolgálatra alkalmas voltukat igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelve, Gömör-Kishontvármegye alispánjához, mint a tisztújítószék elnökéhez czimezve, a városunk iktatóhivatalába legkésőbb folyó évi **december hó 22-ik napjának** déli 12 órájáig annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapját a tisztújítószék elnöke a pályázati határidő letelte után fogja kitűzni.

Az aljegyző ügykörét az érvényben lévő szabályrendelet szabályozza, mely szerint egyes ügyek elintézésével a polgármester is megbízhatja, az adóhivatali irnok teendői közé pedig az adószedő által kiosztott ügyek, valamint a közigatási végrehajtások intézése tartozik.

Mindkét állás a választás megejtése után azonnal elfoglalandó.

Rimaszombat, 1913. december 5 én.

1—2 **Dr. Kovács László,** polgármester.

Hegedüt, czimbalmot, zongorát

tanit és hangol

Klamarik János, Szijjártó-utca 52.

Hirdetmény.

761. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszéknek 1913. évi 17072. számú végzése következtében dr. Kellner Miklós miskolci ügyvéd által képviselt Katona Barnabásné javára 6000 korona — fillér s jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 19. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok, egymint: lovak, tinók, sertések és takarmány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíró 1913. évi V. 428/2. sz. végzése folytán 4200 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi augusztus hó 26. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó-díj és eddig összesen 199 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Dobóczán alperesnél leendő megtartására **1913. évi deczember hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi nov. hó 25. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakások.

A Ferenczy-utca 6. szám alatt, a Tompa-tér mellett, **2 három szobás modern utcai lakás** villanyvilágítással, vízvezetékekkel, mellékhelyiségeivel és zöldseges kerttel, **teljesen renoválva**, továbbá: **1 két szobás kisebb udvari lakás** mellékhelyiségeivel és zöldseges kerttel f. évi **november hó 1-től** bérbe kiadó. — Értekezni lehet **Benyó Béla** tulajdonossal Rimaszombatban.

Hirdetmény.

836, 910. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a tornaljai és csaczai királyi járásbíró 1913. évi Sp. I. 361., Sp. 489. számú végzése következtében dr. Seress István és dr. Neuman Vilmos ügyvédek által képviselt Blau József és Simon András javára 78 kor., 11 K 60 f. s jár. erejéig 1913. évi május hó 16-án és október hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 6692 koronára becsült következő ingóságok, egymint: lovak, csikók, telenek, tinók, szekerek, gépek, szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíró 1913. évi V. 256., V. 360. számú végzése folytán 80 és 78 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó-díj és eddig összesen 70 korona — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő megtartására **folyó 1913. évi deczember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feled, 1913. évi november hó 22-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal“ fagymentes vízvezetési udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízvezetési kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hidegnél sem. — Vízvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL“ szelepemen kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olcsóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részében. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul készítenek. Teljes tisztelettel: 13—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetési vállalkozó.

Árverési hirdetményi kivonat.

4282. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Putnoki Hitelbank Részvénytársaság és csatlakozottnak kimondott Ózd és Vidéke Hitelszövetkezetnek Bálint János elleni végrehajtási ügyében a bírói végrehajtási árverést 2220 kor. s jár. és 108 kor. tőke s jár. kielégítése iránt az 1881. évi LX. t. cz. 144., 146. és az 1908. évi XLI. t. cz. 21., 25. §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Osgyán községében fekvő és az osgyáni 137. sztjkvben A. I. 2—17. sor. 222, 293, 403, 442, 545, 593, 657, 723, 794, 865, 931, 997, 1068, 1170, 1241, 1273. hrsz. alatt felvett ingatlanságnak B. 1, 18. alatt Bálint István jutalékára (az egésznek $\frac{1}{8}$ ad része) 642 korona,

az osgyáni 226. sztjkvben A. † I. sor. 158. hrszám alatt felvett ház, udvar és kertnek B. 3, 15, 18. alatt Bálint János nevén álló jutalékára (az egésznek $\frac{9}{24}$ része) 636 korona kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1914. évi január hó 26-ik napjának délelőtti 10 óráját Osgyán** községébe a község házához tüzte ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlan jutalékok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adatnak el, az árverési feltételek 1. pontjában felsorolt megszakítással.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át vagyis 64 korona 20 fillért, illetve 63 korona 60 fill.-t készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi nov. hó I. é. n. 3333. sz. alatt kelt Igazságügyminiszteri

rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírokkal a kiküldött kezébe letenni vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt ászolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1913. november hó 14. napján.

Mészáros, s. k. törvszéki bíró.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

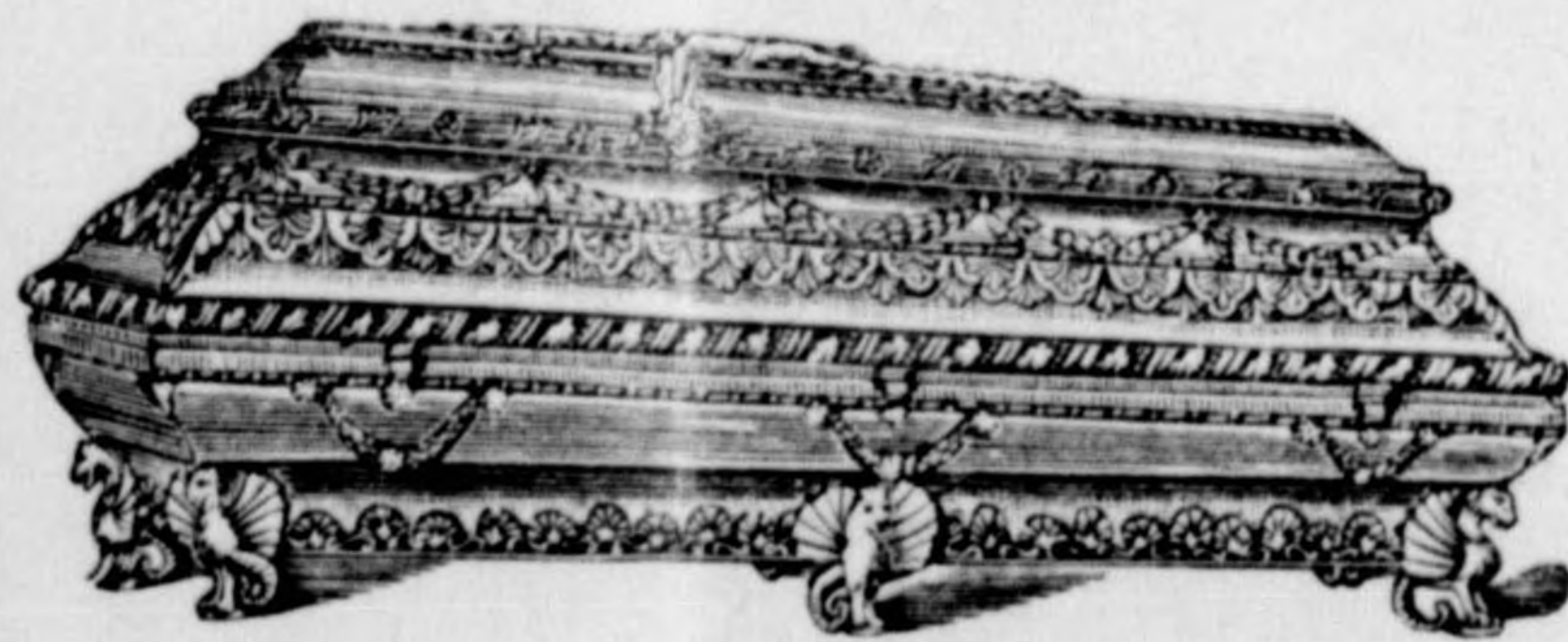
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

8—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **érc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri.

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.